

OVODĚ

ZPRAVODAJ POVODÍ MORAVY

2
2017

12 Rozhovor
s generálním
ředitelem PM

22 Rekreační plavba
je fenomén
posledních let

25 Nábřeží řeky Svratky
v Brně očima
architektů

32 Podpořili jsme
projekt školáků

33 Vyhodnocení
soutěže Voda
štětcem a básní

Speciální příloha
„Povodně 1997 -
dvacet let poté“

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

díky, že jste si otevřeli druhé letošní číslo našeho časopisu. V loňském roce si státní podniky Povodí připomínaly 50 let od svého založení. Také v letošním roce si připomínáme jedno velmi významné kulaté výročí. Před dvaceti lety postihla katastrofální povodeň území v povodích řek Morava, Odry a horní Labe. Měla velmi rychlý a dravý průběh s tak ničivou silou, že na horních tocích došlo k téměř totální devastaci koryt vodních toků. Tato zásadní událost se významně odrazila na náplni naší činnosti v uplynulých dvaceti letech. Právě událostem z července 1997 se věnuje mimořádná příloha našeho Zpravodaje. V tomto čísle ale naleznete mnohem více zajímavých informací. Věnujeme se v něm nejen plavbě a Baťově kanálu, ale především Vám zprostředkujeme rozhovor s novým generálním ředitelem státního podniku Povodí Moravy, ve kterém se dočtete nejen o jeho vztahu k vodě, ale právě také o tom, co dělal během povodní v roce 1997 a co pro něj představuje vodní cesta Baťův kanál.

Přejeme Vám příjemné a zajímavé čtení.

Vaše redakční rada

Závod
Horní
Morava

Komárník, oprava toku, Komárno

ZHM realizoval v období od 2. listopadu 2016 do 31. března 2017 akci s názvem „Komárník, oprava toku, Komárno“.

V rámci provádění stavby, která byla z časových a majetkoprávních důvodů výhradně charakteru opravy nikoliv optimalizace (investice), byla provedena oprava betonového stupně, u kterého byla

poškozená část vybourána, a bylo vytvořeno nové betonové čelo včetně zavázání. Stávající opevnění betonovými dlaždicemi 50/50/10 bylo v celém rozsahu očištěno, přeskládáno a uloženo do štěrko-ového lože. Poškozená betonová patka byla opravena tak, aby nedocházelo k sesouvání dlaždic do toku a zužování průtočného profilu. Na konci úseku byl obnoven silně poškozený betonový práh. Svah nad dlažbou byl v rámci terénních úprav ohumsován a oset travním semenem, proběhla také výsadba čtyř stromů.

Akce byla spolufinancována z dotačního titulu 129 292 „Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích“.

Petr Březina

úsekový technik

zastupující projektového manažera

← Opravený betonový stupeň v Komárně nedaleko Bystřice pod Hostýnem

Závod
Horní
Morava

V Olomouci máme novou vrátnici

Celkem tři novinky v areálu závodu jsme zdárně dokončili v dubnu. Nepřehlédnutelná je nová zděná vrátnice závodu, modernizována vjezdová brána do areálu (nyní už vybavena elektrickým pohonem a dálkovým ovládním) a přístřešek pro deset nákladních automobilů.

Vrátnice se jednoduše začleňuje do stávající architektury areálu a její předností je kompletní vybavení vlastním sociálním zázemím, vytápěním a moderním zařízením pro evidenci docházky zaměstnanců. Modernizovali jsme i vjezdovou bránu a do třetice jsme postavili zcela nový přístřešek pro nákladní automobily. Parkovat zde může deset nákladních automobilů o rozměrech stání šířky 4,5 m, hloubky 10 m a světlé výšky 5 m. V přístřešku je zavedena kompletní elektroinstalace, napojená na stávající rozvody NN v areálu, podlaha je betonová s povrchovou úpravou, která je odolná proti působení ropných látek.

Petr Březina

úsekový technik

zastupující projektového manažera

← Nová vrátnice závodu v Olomouci

Závod
Horní
Morava

Ničivé tornádo se podepsalo na břehových porostech

V roce 2004 se prohnalo městem Litovel ničivé tornádo. Brázda největších škod se táhla podél Malé Vody v poměrně úzkém pásu od obce Víška přes Chořelice až k obci Březová. Nejpostiženější částí Litovle byla ulice G. Frištejnského a nejbližší okolí. Smršť zde lámala stromy, vyrážela dveře a okna a odnášela střechy. Tornádo se tehdy ošklivě podepsalo i na břehových porostech Malé Vody.

Dříve vitální vzrostlý porost byl poničen. Na březích zůstala ulámaná a ukroucená torza vzrostlých stromů, která jsme byli nuceni odstranit. V místech úplné absence perspektivních podrostů jsme provedli dosadbu. Do dnešní doby se ale jinak porost ponechával přirozenému rozvoji s minimálními zásahy. Ty byly omezeny pouze na likvidaci vývrátů (např. po okusu bobrem) a na

likvidaci porostů, bránících plynulému odtoku vody. Dlouho zde přetrvával velký odpor občanů k jakémukoliv kácení.

V současné době se ale břehový porost vyvinul již natolik, že dřívější odpůrci kácení sami požádali o provedení probírky vzrostlých porostů. Této žádosti jsme využili a provedli již potřebný rozsáhlejší zásah do břehového porostu. Vzhledem ke ztíženým přístupovým podmínkám a k omezeným manipulačním možnostem v zastavěném území se pro odklizení dřevní hmoty z prostoru obou břehů maximálně využilo přídatné rameno (kleště) ke krácejícímu bagru, bez kterého by práce byly mnohem komplikovanější. Zaměstnanci provozu Olomouc práce zvládli v průběhu února a března letošního roku.

Jana Vallová

úsekový technik provozu Olomouc

Závod
Horní
Morava

Profesionální výkon při kácení havarijních stromů

Hned několik havarijních stromů jsme káceli na konci vegetační sezóny na území provozu Šumperk. V drtivé většině jsme zásahy provedli vlastními zaměstnanci na základě zpracovaného technologického postupu kácení. Práce probíhaly ve stísněných prostorech a zúčastnění zaměstnanci odvedli profesionální výkon.

Ing. Tomáš Valenta

úsekový technik provozu Šumperk

Spodní část kmene v měřítku se zaměstnanci provozu →

Oprava opevnění vyžaduje dobrou spolupráci

[Probíhající oprava opevnění Baťova kanálu ↑](#)

Od října 2014 pracujeme na opravě opevnění Baťova kanálu od plavební komory (PK) Huštěnovice po PK Babice. Opravovaný úsek měří úctyhodných 3 251 km a dokončenou máme nyní přibližně polovinu. K oboustrannému opevnění břehů jsme již použili 6 677 m³ lomového kamene a podobné množství bude zapotřebí i v průběhu měsíců září 2017 - duben 2018, kdy plánujeme celý úsek dokončit.

Provádění těchto prací není jednoduché, zejména díky nutnosti vypuštění daného úseku kanálu. Vypuštění tak velké části má vliv nejen na životní prostředí, ale také na chovné rybníky v blízkosti kanálu, které jsou vodou z kanálu dotovány. Ovlivňuje také zemědělce, hospodařící na pozemcích podél Baťova kanálu, neboť

jediný možný přístup ke stavbě vede přes jejich pozemky. Ti mnohdy musí přizpůsobit osevnický plán, případně i částečně omezit svou činnost, v místech stavby a přístupu ke stavbě. Díky jejich pochopení a spolupráci ale zatím vše vychází bez problémů.

Velkým nepřítelem je i počasí, kdy při deštivém období je znemožněn přístup ke stavbě a na druhé straně i velké mrazy, které brání řádnému provedení a uložení rovnaniny z lomového kamene.

Věříme, že nám bude počasí přát a budeme schopni zdárně ve stanoveném termínu opevnění dokončit a mít Baťův kanál nachystaný pro plavební sezonu 2018.

Ing. Zdeněk Jurček
vedoucí útvaru TDS a projekce

Závod
Střední
Morava

Funkčnost usazovací nádrže obnovilo odbahnění

Odtěžením nánosů z celé plochy usazovací nádrže Ordějov na původní kolaudované dno došlo k obnově a zachování účelu a funkčnosti nádrže. Akce byla dokončena koncem dubna a celkové náklady přesáhly 1,1 mil. Kč.

Po odstranění náletových dřevin z břehů jsme zahájili samotné těžení sedimentů, a to běžným způsobem, tedy ze břehů. Následně jsme ale zřídili do zátopy nádrže panelové sjezdy, na kterých se pohyboval bagr i nákladní vozidla. V poslední fázi se bagr přesunul ze sjezdů z panelů přímo do zátopy s nezpevněným dnem a odtěžil zbytek sedimentu. Vytěžený sediment v celkové kubatuře 6 110 m³ byl uložen na zemědělské pozemky, kde se po odvodnění a vyschnutí rozprostřel a zaoral do zemědělské půdy.

Martin Barák
projektový manažer

↓ Usazovací nádrž Ordějov po vytěžení sedimentů ↑

Závod
Střední
Morava

Po komplikovaných jednáních začínáme s úpravou Litávky

Přibližně půl roku budeme pracovat na obnovení kapacity koryta Litávky v Lískách. Celý proces přípravy byl ale mnohem delší...

Absolvovali jsme mnohá jednání se soukromými majiteli pozemků, která byla častokrát velmi zdoluhavá a těžko řešitelná. Nechyběly ani návštěvy starších občanů přímo v jejich obydlích, neboť někteří z nich se ze zdravotních důvodů nedostali ani na poštu či obecní úřad.

Naštěstí bylo vše úspěšně dořešeno a oprava drobného vodního toku, který jsme převzali v rámci transformace ZVHS, byla zahájena. V úseku dlouhém téměř 1,5 km odstraníme přes 1 600 m³ sedimentů, které (na základě výsledků rozboru a souhlasů majitelů pozemků) budeme ukládat na zemědělskou půdu. Na financování akce jsme získali dotaci MZe.

Ellen Holá
projektový manažer

Závod
Střední
Morava

Nestabilní svah nádrže Boleradice už je minulostí

Nestabilní svah ohrožoval konstrukci přilehlé silnice a postupující břehová eroze by navíc mohla poškodit vlastní těleso hráze. V polovině března 2017 jsme ale již dokončili opravu - a to nejen břehu, ale také bezpečnostního přelivu.

K erozi svahu na pravém břehu VN Boleradice v délce 200 m došlo vlivem abrazní činnosti vody. Také kamenné zdivo a dlažba bezpečnostního přepadu byly místy uvolněné, malta ve spárách byla vydrolená a popraskaná. Časem by tak mohlo dojít k destrukci konstrukce

bezpečnostního přepadu a tím k ohrožení stability hráze vodního díla.

Proto jsme přistoupili k opravě, která zahrnovala jak stabilizaci svahu, tak také opravu poškozeného spárování kamenných zdí. Práce si vyžádaly snížení hladiny o 1 m a také finanční náklady přesahující 1,3 mil. Kč (hrazeno z vlastních prostředků). Provedením prací se zamezilo vzniku škod jak na vlastním vodním díle, tak na přilehlých stavbách.

Ing. Renáta Blažková
projektový manažer

Závod
Střední
Morava

Malé zimní pozastavení nad krásou bobřích hrází

Prakticky každý provoz PM se již setkal s činností bobra evropského. Od té doby, co byl do přírody uměle vysazen, se velmi rychle rozšířil po celém území České republiky. Ruku v ruce s jeho postupným rozšiřováním narůstají také škody na vodních tocích, vodohospodářských dílech a břehových porostech všeho druhu. Jeho nikdy nekončící aktivita při okusování stromů a stavění bobřích hrází je všeobecně známá. Bylo by asi zbytečné vyjmenovávat a vyčíslovat všechny napáchané škody. Ty každý vodohospodář, stejně jako já, zná. Dovolte mi však i malé pozastavení

a malý obdiv nad tím, co tento nevelký tvor dokáže - bez náradí a bagrů...

Vodní tok Nivnička je ve svém dolním úseku neupraveným tokem, který volně meandruje v údolní nivě a občasné vyběženi zde nenapáchá prakticky žádné škody. Takže je zde možné, bez vodohospodářského mračení, sledovat mistrovství bobřího umu při stavbě poměrně velkých bobřích hrází. Ta výška a šířka hrází, ta stabilita, to nadržení hladiny a to vše dozdobené ledovými rampouchy... Je to krása, ale dost obdivu, zpátky do práce.

Ing. Pavel Mládek
vedoucí provozu Uherské Hradiště

Závod
Dyje

Opravujeme sedm poldrů na Jihlavsku

Do října obnovíme parametry hrází a bezpečnostních přelivů celkem sedmi poldrů na Jihlavsku - v k.ú. Luka nad Jihlavou, Kozlov u Jihlavy a Otín nad Jihlavou. Na poldrech tak dosypeme hráze (na projektované výšky, šířky a sklony) a opravíme přelivné hrany. To vše z důvodu zajištění jejich bezpečnosti a prodloužení životnosti.

Stavební práce jsme zahájili v březnu, kdy jsme odbourali přelivné hrany - ty budou opětovně vybetonovány podle původního projektu. Dále bude následovat očištění betonových ploch tlakovou vodou a jejich zpevnění stříkaným betonem. Opravou projdou také kamenné dlažby před přelivy.

Ing. Aleš Záruba
projektový manažer

→ Dosypaná hráz poldru

Závod
Dyje

Starý spádový stupeň v Moutnicích

Kompletní opravy se dočká starý spádový stupeň na Moutnickém potoce v Moutnicích. Ten je vlivem stáří, působení klimatických vlivů a zvýšených průtoků v havarijním stavu.

Od května do června budeme opravovat nejen samotný spádový stupeň (včetně přelivné hrany a zavazovacích křídel), ale také opevnění nad a pod stupněm a vývar, ze kterého odtěžíme nánosy. Tím zajistíme správnou funkci a stabilitu stupně.

Ing. Zdeněk Lazárek
projektový manažer

Závod
Dyje

Koryto Bobrůvky bude opraveno hned ve dvou úsecích

Zatímco v Radešínské Svatce opravy koryta pokračují, v Újezdě u Tišnova už máme hotovo. Do břehů jsme vyhloubili i dvě hnízdni nory pro ledňáčka říčního.

Opravou dlažeb a stupně prošel na začátku roku 440 m dlouhý úsek vodního toku Bobrůvka v Újezdu u Tišnova. Značně zanešené koryto, narušené opevnění a dřeviny zasahující do průtočného profilu, jsou tak už minulostí. Během

↑ Opravený spádový stupeň v Újezdě u Tišnova

tří měsíců jsme odstranili překážky a sedimenty z toku, opravili stupeň a drobné výtokové objekty a opravili opevnění. S ohledem na výskyt ledňáčka říčního jsme zhruba 60 cm pod horní břehovou hranou umístili dvě umělé hnízdni nory. Na závěr stavby jsme po obou stranách toku vysázeli 202 ks listnatých stromů, jako náhradní výsadbu za vykácené porosty.

Ing. Aleš Záruba
projektový manažer

↓ Průběh oprav opevnění vodního toku Bobrůvka v Radešínské Svatce

Od ledna pokračujeme v opravách 610 m dlouhého úseku Bobrůvky v Radešínské Svatce. Aktuálně rozebíráme původní narušené opevnění a budujeme novou patku z lomového kamene.

O patku bude „opřeno“ nové břehové opevnění, tedy kamenná dlažba. Do července opravíme i kamenná schodiště a příčné stupně a vysadíme náhradní výsadbu za vykácené břehové porosty.

Michal Zejda
projektový manažer

Závod
Dyje

Ukončení těžební sezóny na závodu Dyje

Po několika letech byla z hlediska těžebních prací zima pro vodohospodáře velice příznivá. Díky několik týdnů trvajícím mrazům půda v okolí vodních toků zamrzla do značné hloubky, což umožnilo rychlý a hlavně bezproblémový průběh těžebních prací.

Závodu Dyje se podařilo pomocí externích firem dokončit několik drobnějších akcí rizikového charakteru a pět probírek značného rozsahu, a to na řece Jihlavě v Nových Bránicích, Rokytné v Moravském Krumlově, Svatce v Brně, Loučnicku v Knínicích a Punkvě v Blansku. Zde byly práce, díky nedostatku manipulačního prostoru, extrémně náročné. Jednalo se o úsek podél strojírny ČKD, kde z jedné strany koryto lemují haly společnosti a z druhé těsně přiléhá frekventovaná komunikace. Musela zde být

↑ Mohutný topol u řeky Jihlavy

kyvadlově řízena doprava a několikrát dokonce úplně zastavena. Vzrostlé stromy byly káceny za pomoci jeřábu a z dřevního odpadu a keřů bylo vyprodukováno více jak 180 m³ dřevní štěpky. Zhotoviteli náleží za tuto akci velké uznání.

Těžby tak byly zdárně ukončeny a nyní nastává sezóna výsadeb, abychom přírodě část jejího bohatství zase navrátili.

Závěrem můžeme jen doufat, že příští těžební sezónu, která nám začne v listopadu, nám „paní Zima“ opět vyjde vstříc a práce na údržbách porostů ve správě závodu Dyje bude minimálně stejně bezproblémová, jako v prvních měsících letošního roku.

Ing. Jiří Šrámek
ekolog závodu

Rozhovor
s GŘ

Je to fantastická práce a hrozně mě baví

↑ MVDr. Václav Gargulák - generální ředitel PM

Do funkce generálního ředitele PM nastoupil MVDr. Václav Gargulák v úterý 28. března. V prvních náročných týdnech se ale již stačil seznámit nejen s novým kolektivem a agendou, ale i s velkou vodou, která se přehnala přes naše území...

Pane řediteli, co pro Vás znamená voda?

Voda je to, co máme v přírodě nejcennějšího. Provází nás na každém kroku. Je to zdroj života a nekonečné změny a dynamiky v přírodě. Myslím si, že čím dál tím více poznáváme, jak je nenahraditelná a jak si jí musíme více vážit. S vodou jsem spojený už od dětství. Když jsem vyrůstal, tak hrou v potoce jsme se jako malí kluci bavili velmi často.

Vedle koupání a chytání pstruhů do rukou můžu s nadsázkou říct, že jsme se věnovali také vodnímu stavitelství, kdy jsme vytvářeli v potoce hráze tak, aby nám vystoupala voda, ve které jsme se pak koupali. To už je ale téměř 50 let zpátky. V tu dobu byla voda v potoce ještě čistá. Vzpomínám si, jak jsme v lese čistili studánky, ze kterých se dalo bez obav napít. Takže voda mě provází od dětství, kdy pro mě byla nejen zdrojem zábavy, ale také poznání. Voda pro mě představuje to nejkrásnější v krajině, je základem každého života.

V poslední době stále častěji hovoříme o hydrologických extrémech. Povodně jsou viditelné a je těžké si jich nevšimnout. Sucho představuje mnohem spletitější problém. Jak jste vnímal problematiku sucha v době, kdy jste nebyl generálním ředitelem Povodí Moravy?

Velmi dobře jsem si všímal toho, jak v posledních letech ubylo vody v místech, kde jsem celý život žil. To je věc, která znepokojuje každého, kdo pozoruje a vnímá prostředí kolem sebe. Navíc sami doma jsme si museli kvůli nízké hladině podzemní vody prohloubit vlastní studnu. A samozřejmě, když se potom objeví přivalové deště, které

jenom protečou a nic je nezadrží a po kterých se sucho opět naplno projeví, člověk začne vnímat, že sucho není jen závažný, ale také komplexní problém.

Takže jste problematiku sucha registroval?

Ano myslím si, že vnímání sucha je odlišné u nás, co žijeme na venkově, kdy naše dodávky vody jsou zajišťovány ne vždy vodovody, jak je tomu ve městech. Stejně tak je odlišná samotná potřeba vody. Takže v tomto ohledu se více – a teď si troufnu hovořit za všechny naše sousedy – obáváme sucha, než povodní.

Opačným hydrologickým extrémem jsou povodně. Vzpomenete si, co jste dělal v červenci 1997?

V době katastrofálních povodní na Moravě jsem byl mimo Českou republiku. Vracel jsem se s rodinou ze zahraničí domů, kde bylo vše po povodni. Nicméně vesnice, kde bydlím, je na kopci a povodeň nás tedy nezasáhla. Míra okolní zátopy byla opravdu velká. Takže samotnou povodeň v 97. roce jsem nezažil a ten průběh jsem sledoval ze zahraničí prostřednictvím zpráv od známých a viděl její následky.

V pozici generálního ředitele jste už ale povodně zažil na přelomu dubna a května. Jak jste tuto situaci prožíval?

Informace o zvýšených stavech na tocích jsem vnímal s nervozitou. Naštěstí se všechno v rámci našeho povodí obešlo bez závažnějších škod. Situaci významně pomohlo zmírnit zachycení vody ve vodních nádržích a řízení odtoku na vodních dílech. Pro mě byla tato událost velmi poučná a musím velmi ocenit, jak profesionální zázemí a skvělé odborníky v tomto ohledu na Povodí Moravy máme.

To riziko nakonec nebylo tak velké. Byl jste klidný?

K těmto situacím je třeba chovat velký respekt. Obecně při povodních člověk v první řadě doufá, že nedojde k ohrožení životů či zdraví lidí, v druhé pak k žádným rozsáhlým škodám. V tomto ohledu jsem samozřejmě nervózní byl, protože ten průběh mohl být mnohem horší. Naštěstí nebyl, za což jsem velmi rád. Jako zástupce správce toků v povodí Moravy musím říct, že si všichni naši zaměstnanci v zasažené oblasti vedli velmi dobře a obětavě.

Takže z Vašeho pohledu je v tomto naše silná stránka. Jaké jsou ty další?

Povodí Moravy je podnik, jehož nejsilnější stránkou je, že je plný nadšených lidí, kteří mají svoji

práci rádi, kteří mají rádi vodu. Jsou tu lidé, kteří dokonce pracují pro Povodí Moravy více jak třicet let a pořád jsou plní nadšení. Ale jsou i další silné stránky: máme profesionální dispečink, správu povodí, stejně tak naše závody odvádějí skvělou práci. Jako správce vodních děl a vodních toků máme hodně zkušeností a také dlouhou tradici, která nás zavazuje.

Tak to jsou silné stránky. Co ty slabé?

Je málo slabin, které bych mohl vyjmenovat. Vesměs vnímám především řadu předností. A co se týče slabin, tak to jsou maličkosti, které se nám určitě podaří v krátké době odstranit.

V současné době probíhá realizace řady významných akcí: výstavba PPO, rekonstrukce vodních děl, příprava na výstavbu nových nádrží. Jaké jsou priority a jak vnímáte dosavadní přípravu na tyto akce?

Veřejností velmi vítanou akcí jsou připravované úpravy Baťova kanálu. Ten představuje jednu z perel Povodí Moravy, protože jej každoročně navštěvují desítky tisíc turistů. V tomto jsme jako firma velmi dobře viditelní. Připravujeme významné úpravy opevnění vodní cesty, a to i v místech, ve kterých lze provádět stavební práce pouze mimo plavební sezonu. Z tohoto hlediska musíme vše stihnout v rekordně krátké

době, abychom nijak neomezili začátek příští plavební sezóny. Tato akce pro nás představuje velkou výzvu, protože v příštím roce budeme slavit 80. výročí uvedení Baťova kanálu do provozu. Chceme, aby bylo všude vidět, že Povodí Moravy je dobrý hospodář, který řádně pečuje o tuto technickou památku a turistickou atrakci.

A další akce?

Jednou z nejvýznamnějších akcí z protipovodňových opatření je výstavba PPO Olomouc. Připravujeme také rekonstrukce a modernizace vodních nádrží Boskovice a Letovice. Aktuálně probíhá stavba protipovodňových opatření v Břeclavi, Přerově, ve Svitavách a mohl bych jmenovat řadu dalších, na kterých aktivně pracujeme. Snažíme se dohnat ztrátu v přípravě na realizaci PPO z loňského roku a také se zaměřujeme na úpravy drobných vodních toků, kdy jsme se v loňském roce věnovali přípravě a nepodařilo se nám zahájit tolik akcí, jak bychom si přáli.

Hodně se hovoří o přípravě vodních nádrží Skalička a Vlachovice. Tam probíhá příprava jak?

Obě dvě nádrže jsou odlišné. Příprava Vlachovic probíhá v oblasti, kde lidé dlouhodobě trpí nedostatkem vody, tady jsme na stejné vlně s místními samosprávami a občany, kteří výstavbu vodního díla podporují. Pravidelně spolu komunikujeme a hledáme shodu. Musím říct, že vše probíhá dle časového plánu.

Pokud jde o Skaličku, tak tady je situace komplikovanější. Zde se ze strany ekologických hnutí objevily připomínky k navrženým řešením, proto dnes máme už celkem pět různých variant vodního díla Skalička. Takže teď nově prověřujeme také možnosti boční nádrže. Ze všech variant se bude muset vybrat ta nejlepší a pro všechny přijatelná varianta tohoto vodního díla.

Bařův kanál slaví v příštím roce 80. výročí. Máte v plánu nějakou významnou akci k tomuto výročí?

Určitě. Pro příští rok budeme chtít zajistit informace pro návštěvníky, aby se dověděli, o jak unikátní plavební cestu a jedinečný biotop se jedná.

Bařův kanál je nejen plavba, ale nespočet zajímavých věcí okolo, které jsou doslova připravené na talíři a stačí si jich pouze všimnout. Myslím, že Bařův kanál je pro Povodí Moravy nejcennější nástroj, jak vychovávat a vzdělávat budoucí generace o významu a důležitosti vody jako takové. Proto jsem ho zmínil mezi prioritami. Právě na Bařově kanále máme velkou příležitost vysvětlit, co všechno jako správce povodí Moravy děláme a jak je to důležité.

Vy jste vystudoval veterinární lékařství. Pracoval jste někdy jako praktický veterinární lékař?

Ano, již průběhu studia a pak po studiu jsem pracoval v běžné veterinární praxi. Té jsem se věnoval čtyři roky, poté jsem fonendoskop pověsil na hřebík a začal se věnovat managementu a podnikání.

Za sebou máte již několik týdnů ve funkci generálního ředitele. Naplnila se Vaše očekávání v souvislosti s výkonem této funkce?

Je to fantastická práce a hrozně mě baví. Jestli mě něco překvapilo, tak je to složitost administrace některých procesů, která je formálnější, a je třeba projít více stupňů schvalovacího procesu, než je v běžném byznysu obvyklé. Ale samozřejmě chápu význam a logiku těchto kroků, protože jako správce

státního majetku musíme být transparentní a nesmíme zavdat důvod k jakýmkoliv pochybnostem o našem hospodaření. Je dobře, že moji spolupracovníci na Povodí Moravy mají hodně zkušeností. Společně totiž vytváříme tým, ve kterém – a o tom jsem pevně přesvědčen – spojení odbornosti a managementu nás posune mezi ty nejlepší. V této různorodosti a schopnosti zamýšlet se nad věcmi z jiného úhlu pohledu spatřuji velkou výhodu, nikoliv hranice.

Plánujete jako generální ředitel nějaké zásadní změny, které by se mohly dotknout zaměstnanců Povodí Moravy? Dojde k restrukturalizaci, plánujete změny?

Především neplánuji žádné změny, které by měly existenčně zasáhnout naše spolupracovníky. Podnik neznám tak dokonale, abych mohl zodpovědně provést nějaké zásadní restrukturalizace. A nemyslím si, že by je podnik urgentně potřeboval. V současnosti se zaměřuji na to, abych poznal, jak závody, provozy, úseky a útvary fungují. Chci pochopit, jak lidé v podniku spolupracují. Pokud přijdou v budoucnu nějaké organizační změny, pak až po pečlivém zvážení a přípravě. A určitě pouze za předpokladu, že podnik pak bude fungovat efektivněji a rozhodovací procesy budou transparentnější a jasnější.

ptal se: Bc. Petr Chmelař

Povodí Moravy v číslech

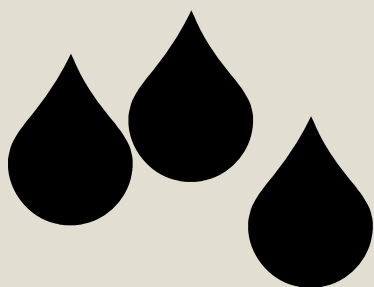
33 929 lodí

značí počet lodí, které se proplavily plavebními komorami Baťova kanálu v roce 2016 (pro srovnání - v roce 2013 jich bylo o deset tisíc méně).

738 osob

zaměstnávalo PM k 31. prosinci 2016. Z toho 342 osob v dělnických profesích a 396 osob v technicko-hospodářských funkcích.

79 %

srážek dlouhodobého průměru spadlo v první čtvrtině roku v Jihomoravském kraji.

400 000 t

takové množství plavenin sedimentovalo v úseku mezi Kroměříží a Uherským Hradištěm při povodni v roce 1997.

Události

Beseda s obyvateli Letovic o modernizaci hráze

Desítky občanů z Letovic, Lazinova, Vranové a Křetína se ve čtvrtek 18. května odpoledne zapojily do debaty se zástupci PM. Připravovanou modernizaci hráze vodní nádrže přijel do Letovic představit generální ředitel Václav Gargulák společně se svým týmem.

„Úpravy vodního díla představují velmi složitou a dlouho připravovanou akci. Naším cílem bylo vysvětlit občanům nutnost modernizace a popsat průběh, jak přesně bude probíhat. Nejvíc místní zajímal harmonogram manipulací s hladinou vody v průběhu prací na hrázi, na kterém jsme jasně ukázali, že v žádném případě neplánujeme vypustit nádrž na dva či na tři roky,“ popisuje průběh setkání generální ředitel PM Václav Gargulák.

Obyvatelé obcí se v rámci diskuse zajímali také o opatření, která může státní podnik při snížení hladiny provést. Zástupci Povodí Moravy pak potvrdili, že činí aktivní kroky k tomu, aby mohli odtěžit sedimenty v nádrži, vyčistit břehy při snížení hladiny a ochránit ryby a další živočichy žijící v nádrži. O jednotlivých krocích navíc pravidelně jednají se starosty okolních obcí.

Samotná modernizace se má dotýkat celé koruny hráze a funkčních objektů, jako jsou bezpečnostní přeliv, spadiště, skluz a vývar. Současně bude probíhat oprava návodního líce, kterou bez snížení hladiny nelze provést. Práce na letovické nádrži může státní podnik zahájit až po rekonstrukci vodního díla Boskovice z důvodu možnosti nadlepšování průtoků ve Svitavě z této nádrže. K rekonstrukci nádrže Letovice tak dojde až po roce 2019.

↓ Generální ředitel popsal průběh a harmonogram prací.

Události

Množství odpadu, které letos dobrovolníci vysbírali, dokazuje smysl akce

Čtvrtý ročník akce zaměřené na úklid odpadu v okolí řek a potoků s názvem „My pro vodu – voda pro nás“, kterou uspořádalo Povodí Moravy, oslovil celkem 1960 dobrovolníků. Na úsecích v celkové délce 216 km pomohli vysbírat 35 tun nepořádku – o deset tun méně než loni. Nižší množství odpadu, které z okolí řek posbírali, dokazuje pozitivní přínos akce.

Oproti loňskému ročníku se v uklízených úsecích nacházelo odhadem o jednu čtvrtinu méně odpadu. Důvodů může být více. „Je možné, že si lidé z blízkého okolí uvědomili snahu dobrovolníků, kteří úklidu věnují už čtvrtý rok svůj čas, a začali se chovat ke svému okolí ohleduplněji. Druhým důvodem může být také opakované důkladné vyčištění míst, na kterých se odpad léta

shromažďoval. V každém případě, ať je důvod jakýkoliv, nám tento fakt dokázal smysl akce,“ řekl ředitel pro správu povodí Dr. Ing. Antonín Tůma. Největší rozdíl v množství vysbíraného odpadu zaznamenali dobrovolníci v 11 km dlouhém úseku řeky Moravy na Mohelnicku (Mohelnice – Nové Mlýny) – zde vysbírali 500 kg odpadu, tedy zhruba o jednu třetinu méně než loni.

Několik týdnů trvající akce se setkala s velkým ohlasem především na Olomoucku, Brněnsku a Přerovsku. Kvůli špatným klimatickým podmínkám byl přesunut úklid v oblastech horní Moravy (Hanušovice – Raškov) a Bečvy (Valašské Meziříčí, přehrada Horní Bečva) na jiný termín v měsíci květnu.

Loni se do akce „My pro vodu – voda pro nás“ zapojilo 2 040 lidí, kteří v délce 232 km vysbírali 45,5 tun odpadu.

Události

Novinky na Baťově kanále

V souvislosti s neustále vzrůstajícím zájmem o lodní turistiku rozšířilo PM informační systém značení plavebních komor.

Při vjezdu do plavební komory si na čelní stěně přečtete podrobnosti o místě, kde se právě nacházíte a o technických parametrech jednotlivých komor. Dále je každá plavební komora na břehu osazena ocelovým stojanem s oboustrannou informační tabulí s názvem plavební komory a schématem celé vodní cesty. Nově jsou také informačními tabulemi označeny domky obsluh plavebních komor. Cedule označující domek obsluhy plavební komory obsahují QR kód, přes který je možné se pomocí

multimediálních zařízení připojit na internetové stránky Baťova kanálu, kde jsou uvedeny všechny další potřebné a aktuální informace.

Novinkou letošní plavební sezóny je také jednotný „stejnokroj“ obsluh plavebních komor. Jedná se o modré tričko, kšiltovku s logem PM a nepřehlédnutelnou modrou reflexní vestu označenou na zádech nápisem „Obsluha plavební komory“.

Doufáme, že všechny výše uvedené „vychytávky“ přispějí velkému množství návštěvníků vodní cesty a k lepší orientaci nejen v dané lokalitě, ale na celém Baťově kanále.

Vodní cesty na Povodí Moravy v souvislostech

Pod pojmem vodní cesta na území spravovaném PM se většinou z nás vynoří obraz Baťova kanálu, který je naprostým unikátem mezi vodními cestami naší republiky, případně obrysy dlouholetého koncepčního záměru propojení tří moří – průplav Dunaj-Odra-Labe. Skutečnost je však, jak už to bývá, daleko barvitější a v lecčems komplikovanější, o to však z mého pohledu i z hlediska možností našeho podniku zajímavější.

Základní legislativní rámec

Vodní cesty obecně definuje **Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě**, který definuje jak vlastní vymezení vodních cest ČR a jejich správu, tak podmínky provozování plavidel a vodní dopravy na vnitrozemských vodních cestách. Vodní cesty zákon rozděluje na **sledované a nesledované vodní cesty**, přičemž sledované vodní cesty se dále člení na vodní cesty **dopravně významné a účelové**, kdy vodní cesty dopravně významné se ještě dělí na **využívané a využitelné**. Vodní cestu spravují zejména státní podniky Povodí jako správci příslušného vodního toku.

Na území PM patří:

- mezi **vodní cesty využívané**: vodní tok Moravy od ústí vodního toku Bečvy po soutok s vodním tokem Dyje, včetně průplavu Otrokovice – Rohatec (Baťův kanál),
- mezi **vodní cesty využitelné**: vodní tok Bečvy od Převova po ústí vodního toku do Moravy,
- mezi **účelové vodní cesty**: některá významná vodní díla - VD Brno, VD Vranov, VD Nové Mlýny.

Základní povinnosti správce vodní cesty

Pro PM, jako správce vodní cesty, je **základní povinností** spravovat vodní cesty tak, aby bylo zajištěno bezpečné provozování plavby, řádně je značit plavebním značením a toto značení udržovat. **Toto jednoduché zákonné vymezení povinností v sobě skrývá celou řadu provozních i koncepčních úskalí** obdobně jako

napohled jednoduché plnění povinností správce vodních toků v soukolí často nejednotného přístupu orgánů státní správy a účelových právních výkladů často laické, leč aktivní, veřejnosti.

Zásadní změny roku 2016 na vodních cestách

Loňský rok byl z pohledu podniků Povodí, jako správců vodních cest, značně přelomový, přičemž řada proběhlých změn i nadále vyvolává nutnost dalších navazujících kroků. **Do roku 2016 byly fakticky odděleny provozní a rozvojové činnosti** na vodních cestách ČR mezi resorty MZe, tedy mezi podniky Povodí - zajištění oprav, údržby a provozu vodních cest z vlastních prostředků - a Ředitelství vodních cest (ŘVC) - výstavba a modernizace vodních cest hrazená ze Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI).

V roce 2016 však došlo k několika vzájemně souvisejícím významným změnám:

- novela Zákona o SFDI z dubna 2016 nově umožnila financovat ze zdrojů SFDI i opravy, údržbu nebo správu dopravně významných vodních cest podnikům Povodí,
- byla zpracována (a mezi resorty MZe a MD odsouhlasena) **Koncepce vodní dopravy ČR**, která v aktuální podobě mimo jiné umožňuje/ ukládá podnikům Povodí rovněž zajišťovat investice a rozvoj vodních cest (nyní probíhá meziresortní připomínkování),

- byla uzavřena dohoda mezi podniky Povodí a ŘVC definující základní principy rozvoje, modernizace a provozování dopravně významných vodních cest,
- byla vydána novela Zákona č. 114//1995 Sb., o vnitrozemské plavbě a přijetí vyhlášky č. 46/2015 Sb.

Díky novele Zákona o SFDI byly pro podniky Povodí v prvním kroku uvolněny finanční prostředky již na rok 2016, které se nám podařilo beze zbytku využít. **Pro letošní rok PM zařadilo do seznamu akcí tři velké opravy opevnění dílčích úseků Baťova kanálu** – „Baťův kanál, Vnorovy – Strážnice“, „Baťův kanál, Vnorovy, km 13,225–14,895“, kterými zahajujeme koncepční generální opravu jižního úseku, a „Baťův kanál, Huštěnovice – Babice“, která uzavírá desetiletí obnovy severního úseku. Na příští roky v rámci přípravy střednědobého výhledu SFDI do roku 2020 připravujeme řadu dalších projektů a staveb nejen na Baťově kanále, ale i na účelových vodních cestách v působnosti PM.

Je třeba uvést, že přes vzájemnou shodu obou resortů se nelze vyhnout nezbytné detailní administrativě a každou dílčí akci je třeba v postupných krocích provést celým dotačním procesem od vstupního zařazení do seznamu

akcí přes schválení Centrální komisí MD až po její zařazení do plánu MD, to vše spojeno s nezbytností zpracovat a doložit řadu technických a administrativních podkladů. Teprve pak je možné řešit další kroky se SFDI jako poskytovatelem finančních prostředků. Veškerá související agenda je ze strany MZe jako hlavního partnera MD v oblasti vodních cest aktivně koordinována náměstkem ministra Ing. Kendíkem.

V rámci PM zastřešuje celou agendu a koncepci vodních cest vzhledem k největším zkušenostem s rekreační plavbou závod Střední Morava v úzké spolupráci s útvarem mezinárodních projektů a dotací zajišťujícím zejména administrativně dotační procesy. Připravované náročné stavební akce na našich vodních cestách i související projekty a studie nejsou (stejně jako jiné dotační tituly) zahrnuty do plnění věcného plánu.

Na základě dohody podniků Povodí a ŘVC jsme rovněž **převzali investování řady rozpracovaných projektů ŘVC**. K dosavadním činnostem správce vodní cesty zajišťovaným ZSM tak přibýly další činnosti, které jsou však pro PM jednoznačným aktuálním i budoucím přínosem. I nadále ZSM zajišťuje z vlastních prostředků standardní činnosti správce vodní cesty na Baťově kanále včetně zajištění průplavnosti plavebních komor.

Rozšíření rekreační plavby a spolupráce se Státní plavební správou

Dalším důležitým prvkem byla změna legislativy, kterou přinesla novela zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě a přijetí vyhlášky č. 46/2015 Sb. Tato vyhláška umožnila plavbu plavidel se spalovacími motory do 10 kW na dalších úsecích vodních toků a vodních nádržích – více podrobností najdete v příspěvku ředitelky Státní plavební správy (SPS) Mgr. Kláry Němcové.

Na území PM se jedná o VD Vranov, VD Nové Mlýny I a III a VD Brno, kde na nás nyní rovněž dopadají povinnosti správců vodních cest a SPS i zde. Jako dozorový orgán určuje mimo jiné rozsah a způsob značení vodních cest, které má náš podnik zajišťovat a udržovat. Prakticky celé území PM spadá pod působnost jedné ze tří republikových poboček SPS – pobočku Přerov. První opatření a nutnost osazení plavebních znaků a bójí byla již uložena na VD Vranov a Baťově kanále, další jsou s ohledem na rozvoj turistické

plavby připravována. I zde je tedy nezbytná koordinace a společné řešení těchto úkolů v rámci PM.

Závěrem a bez nadsázky

Díky uvedeným změnám se dnes nacházíme na začátku nové etapy rozvoje vodních cest s možností být nově vnímáni nejen jako „údržbář“, ale také aktivní provozovatel, investor a správce vodních cest. Strmě stoupající návštěvnost Baťova kanálu i dalších vodních cest jde ruku v ruce se stoupajícími nároky návštěvníků a s důsledkem zvýšených provozních i koncepčních nároků a úkolů. O to více jsem rád, že navzdory ne zcela ideálním vstupním podmínkám se nám daří udržovat a zvyšovat standardy našich vodních cest a zvládat všechny související povinnosti a cíle. Za to patří můj upřímný dík a obdiv všem kolegyním i kolegům, kteří s námi na této krásně náročné agendě spolupracují.

Ing. Pavel Cenek
ředitel závodu Střední Morava

Téma

Rekreační plavba v České republice – fenomén posledních let

V dopravních statistikách z posledních let upoutávají pozornost údaje, které potvrzují zvyšující se zájem o rekreační plavbu na vodních cestách České republiky.

Vzrůstající oblibu rekreační plavby u občanů je možné doložit nejen údaji z plavebního provozu,

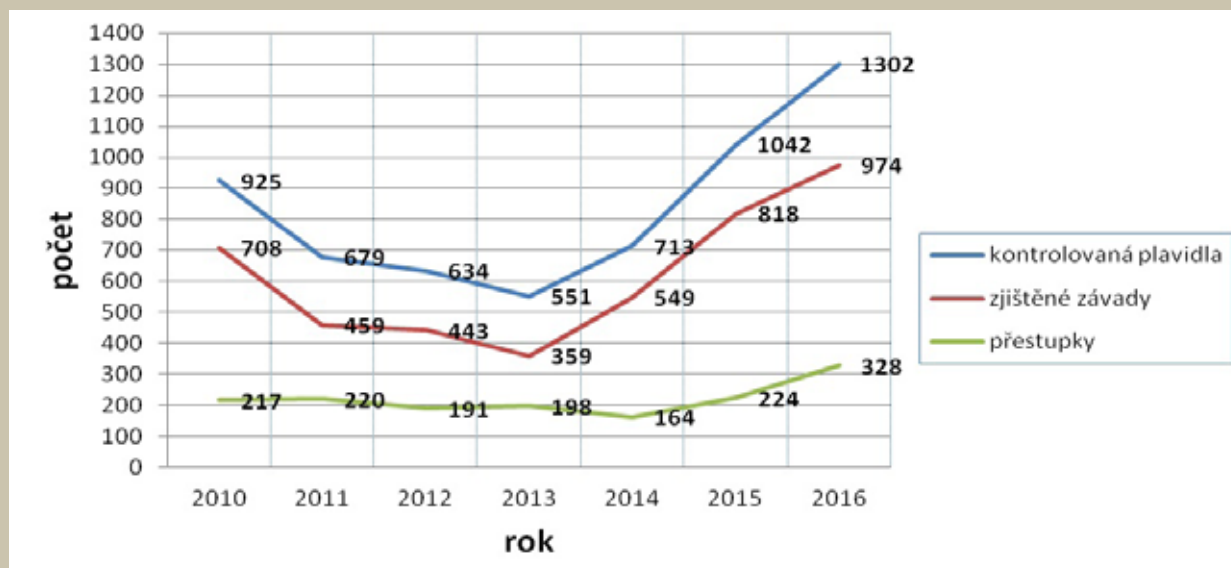
ale také doprovodnými daty, které to, co je patrné z intenzity plavebního provozu na oblíbených vodních cestách, dokreslují. Takovými údaji jsou jednak počty nově vydaných průkazů způsobilosti k vedení malých a rekreačních plavidel Státní plavební správou a jejich meziroční nárůsty (Tabulka č. 1), ale také počty nově evidovaných plavidel v rejstříku malých plavidel (Tabulka č. 2).

↓ Tabulka č. 1

Rok	Počet nově evidovaných malých plavidel
2012	600
2013	576
2014	604
2015	631
2016	793

↓ Tabulka č. 2

Rok	Počet nově vydaných průkazů způsobilosti vůdců malých a rekreačních plavidel
2012	3122
2013	3035
2014	3381
2015	2154
2016	3359

↑ Graf č. 1

Tradičně oblíbenými vodními cestami jsou úseky vodních toků a rekreačně využívané vodní nádrže, jako jsou v Čechách Slapy, Orlík, Lipno, vodní plocha Velké Žernoseky, ale i území hlavního města Prahy. Na Moravě jsou to zejména vodní nádrže Dalešice, Žermanice, Vranov, Těrlicko a Brněnská vodní nádrž. Jedné z největších návštěvností se těší Baťův kanál s navazujícími úseky Moravy, které v roce 2016 navštívilo cca 90 000 návštěvníků, přes plavební komory bylo proplaveno více než 3 100 plavidel.

Příčiny tohoto trendu je nutné hledat v širších souvislostech. Nepochybně jedním z faktorů pozitivně ovlivňujících tento vývoj byla změna legislativy, kterou přinesla novela zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů a přijetí vyhlášky č. 6/2015 Sb., o stanovení vodních nádrží a vodních toků, na kterých je zakázána plavba plavidel se spalovacími motory, a o rozsahu a podmínkách užívání povrchových vod k plavbě, ve znění pozdějších předpisů, která provádí zákon o vodách. Přijatá vyhláška umožnila plavbu plavidel se spalovacími motory na desíti nových úsecích vodních toků

a vodních nádrží, ovšem za podmínky omezení výkonu motoru do 10 kW a nařízeného režimu plavby ve výtaku. Na Moravě se jedná o vodní nádrže Vranov, Nové Mlýny I a III a Brněnskou nádrž. Nicméně je nutné podotknout, že změna legislativy narůstající zájem o rekreační plavbu na Moravě zřejmě nemohla v uplynulé sezóně významně ovlivnit, neboť město Brno přijalo pro Brněnskou vodní nádrž obecně závaznou vyhlášku obce, kterou tuto plavbu v rozporu s obecně závazným předpisem opětovně zakázalo. S obtížemi se setkala plavba plavidel se spalovacími motory do 10 kW i na vodní nádrži Vranov, kde dle výkladu Městského úřadu Znojmo brání její aplikaci rozhodnutí č. 146 Městského úřadu Znojmo ze dne 29. 5. 2000, které změnilo stanovená ochranná pásma hygienické ochrany vodárenského odběru z nádrže Vranov a v minulosti plavbu plavidel se spalovacími motory zakázalo.

Za velmi významný faktor ovlivňující zájem o rekreační plavbu je nutné považovat dlouhodobé investice do rozvoje infrastruktury vodních cest, které jsou realizovány státním investorem Ředitelstvím vodních cest ve spolupráci se správci vodních cest, podniky Povodí. V letošním roce byla kupříkladu splavněna vodní cesta Vltava z Prahy do Českých Budějovic, k čemuž došlo dokončením plavební komory v Hněvkovicích. Rozsáhlé investice byly realizovány na Moravě na Baťově kanále, kde vznikly zcela nové, moderní veřejné přístavy, přístaviště a vývaziště. Každoročně jsou rozšiřovány služby podél těchto vodních cest, které tak vytváří dobré zázemí k prožití příjemné dovolené na lodi.

Dalšími faktory, ovlivňujícími stoupající oblibu rekreační plavby, jsou socioekonomické jevy, jako je odeznění hospodářské recese a s ní související realizace odložených nákupů a zřejmě i bezpečnostní situace ve světě, díky které větší procento občanů tráví dovolenou v tuzemsku.

Se vzrůstající intenzitou plavebního provozu je zvyšována kontrolní činnost dozorových orgánů. Státní plavební správou bylo v hlavní plavební sezóně roku 2016, tedy od 1. 4. do 30. 9., zkontrolováno 1 306 plavidel. Navzdory stoupající intenzitě plavebního provozu stále patří vodní doprava (včetně rekreační plavby) k nejbezpečnějším dopravním módům. Graf č. 1 dokládá, že tři čtvrtiny účastníků plavebního provozu jeho pravidla dodržují a odpovídají tomu i statistiky nehodovosti v plavebním provozu (Tabulka č. 3).

Aby byla stávající vysoká míra bezpečnosti na vnitrozemských vodních cestách zachována, je snahou Státní plavební správy na zvyšující se počet plavidel reagovat nejen v oblasti realizace konkrétních dopravních opatření na vodních cestách, ale také intenzitou dozorové činnosti zejména pak ve spolupráci s Policií ČR. Z loňského roku je možno připomenout bezpečnostní policejní opatření s názvem „Voda 2016“, na kterém významně participovala také Státní plavební správa.

↓ Tabulka č. 3

Nehody	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Malé	16	8	11	6	9	2	7	6	11	18
Velké	3	2	0	1	0	1	0	0	1	2
celkem	19	10	11	7	9	3	7	6	12	20

K nejčastěji zjištěným přestupkům loňské plavební sezóny patřilo nedodržení významu plavebního značení, plavba bez průkazu způsobilosti k vedení plavidla, plavba bez lodního osvědčení na plavidle, závady ve vyznačení poznávacích znaků plavidla, nedostatečné vybavení plavidla záchrannými prostředky. Znepokojivý byl nárůst vedení plavidla pod vlivem alkoholu, celkem za plavební sezónu 2016 bylo zjištěno 29 případů u vůdců malých plavidel, což znamená ve srovnání s rokem 2015 nárůst o 9 případů.

Technologický pokrok v oblasti vývoje lodních motorů, které musí splňovat náročné požadavky stanovené evropskými předpisy, do značné míry eliminoval rizika pro životní prostředí, které byly v minulosti příčinou restriktivního přístupu k rekreační plavbě jako takové.

S ohledem na skutečnost, že jedním z účelů, pro které vznikly v minulosti mnohé vodní nádrže, byla i vnitrozemská plavba, lze doufat, že zodpovědné a ohleduplné chování všech účastníků plavebního provozu přispěje ke klidnému a bezpečnému provozu na našich vodních cestách a že rozvoj rekreační plavby přinese v převážné míře výsledky pozitivní.

Mgr. Klára Němcová
ředitelka Státní plavební správy

Téma

Nábřeží řeky Svratky v Brně očima architektů

↑ Vítězný návrh návrh brněnského pracovního týmu Prof. Ing. arch. Ivana Rullera

Ve dnech 17. a 18. března se uskutečnilo zasedání poroty mezinárodní architektonicko-krajinářské soutěže Nábřeží řeky Svratky. Novou podobu nábřeží pomáhali vybrat také zástupci PM.

Vyhlášená soutěž o nejlepší krajinářský a urbanistický návrh brněnského nábřeží řeky Svratky, v lokalitě mezi areálem výstaviště a hlavním železničním nádražím, požadovala komplexní revitalizaci městského prostoru spojeného s protipovodňovými opatřeními a současně tvorbu strategie pro aktivní i pasivní využívání zatím opomínané hodnoty města, kterou představuje řeka Svratka. Jedním z podkladů pro tuto soutěž byla také studie proveditelnosti

„Přírodě blízká protipovodňová opatření a revitalizace údolní nivy hlavních brněnských toků“, kterou nechalo PM zpracovat v rámci Operačního programu Životní prostředí (OPŽP).

Na prvním místě vyhodnotila porota návrh brněnského pracovního týmu Prof. Ing. arch. Ivana Rullera. Porota ocenila formulaci veřejného prostoru na levém břehu řeky jako kolonády s volným přístupem k vodě, který otvírá prostor pro volnočasové aktivity v městském prostředí. Kladně hodnotila spojení obou břehů pomocí brodů a malých ostrůvků, a také kontinuální přístupnost k řešení obou břehů a oddělení prostorů pro pěší, cyklisty a bruslaře byl porotou hodnocen velmi pozitivně.

↑ Návrh společnosti Bauchplan z německého Mnichova

Na druhém místě skončil návrh společnosti Bauchplan z německého Mnichova. Zde porota ocenila čistotu konceptu s jasným rozlišením mezi charakterem levého městského a pravého přírodně blízkého břehu řeky.

Na třetím místě se umístil návrh skupiny CONSEQUENCE FORMA, která sdružuje architekty a další specialisty z České republiky a Velká Británie.

↓ Na třetím místě se umístil návrh skupiny CONSEQUENCE FORMA

Autoři všech oceněných návrhů budou vyzváni zadavatelem, kterým bylo Statutární město Brno, k jednacím řízení. Výsledkem tohoto řízení bude zadání zakázky na zpracování navazujících fází projektových prací, tedy dopracování soutěžního návrhu až do fáze vydání stavebního povolení a následné realizace stavby.

Ing. David Veselý
projektový manažer

Díl třetí: Invazní rostliny v okolí vod

V minulém díle rubriky Živá voda jsme se zabývali invazními dřevinami a nyní na toto téma navážeme, a to seznámením se s nejběžnějšími invazními druhy rostlin.

Opět ten člověk

Důvody, proč invazní rostliny škodí, jak se k nám dostaly a proč je nutné s nimi bojovat, se v zásadě neliší od dříve zmíněných dřevin. V největší míře může za rozšiřování invazních druhů člověk, ať už přímo či nepřímo. Nepřímé zavlékání druhů (transportem se zbožím, pasivním přenosem atp.) je nebezpečné hlavně proto, že se děje v podstatě mimoděk a není tak sledované, proto je i prevence složitější. U přímého vlivu už je prevence ovšem efektivní metodou – každý by si měl ve vlastním zájmu zjišťovat informace o rostlinách a jejich vlastnostech a schopnostech šíření například před vysazováním do zahrad či parků. Člověk totiž často způsobí značné škody právě v dobré víře ve snaze například zkrášlit své okolí zajímavými květinami.

Ekologie, nároky na prostředí a rizika

Setkání s invazními druhy v naší přírodě nebývá ojedinělou záležitostí. O to je větší potenciální ohrožení naší původní fauny a flóry. Dle Agentury pro ochranu přírody a krajiny je z celkového počtu 1 454 nepůvodních druhů rostlin vyskytujících se na území České republiky za invazní považováno 61 druhů.

Invazní rostliny expandují s neuvěřitelnou rychlostí a efektivitou a díky krátkému rozmnožovacímu cyklu mnohem snáze než dřeviny. Jsou opět velmi nenáročné na prostředí a jsou typickými představiteli tzv. „pionýrských druhů“ a okamžitě osidlují jakékoliv nově přístupná stanoviště, která v extrémně krátkém čase naprosto opanují. Díky intenzivnímu a často dřívějšímu růstu, alelopatii (alelopatické látky nepříznivě ovlivňují růst jiných rostlin), velkému množství semen, vegetativnímu rozmnožování a dalším strategiím, se zvláště v blízkosti dopravních komunikací a vodních toků

šíří enormně rychle i na velké vzdálenosti a boj s nimi je velmi náročný. Kontinuálně tak dochází na úkor těchto několika druhů k brutálnímu potlačování přirozené a původní fauny České republiky.

Nejrozšířenější invazní rostliny v ČR

- **Bolševník velkolepý**
(*Heracleum mantegazzianum*)

Je to obrovská víceletá rostlina pocházející z oblasti centrální Asie, z oblasti Kavkazu, odkud byla importována do Evropy jako okrasná rostlina, a to především v druhé půli 19. století. Dorůstá až pěti metrů. Druhý až pátý rok po vyklíčení vyžene mohutnou květní lodyhu s bílým květenstvím (okolík). Lodyha je dutá, silně rýhovaná a její průměr může mít až 10 cm. Má velké listy (až 150 cm), různě složené, zpeřené a s pilovitými okraji. Jedna rostlina může vyprodukovat řádově desítky tisíc semen. Ty si uchovávají klíčivost i více jak deset let, což je velmi silná strategická výhoda a problém pro boj s touto rostlinou, jelikož se musí cílená likvidace naklíčených rostlin provádět pravidelně po celou tuto dobu. Semena klíčí brzy na jaře, již v únoru, díky čemuž dokáže brzy zakrýt ostatní, později klíčící rostliny a tím je vytlačí ze stanoviště.

V současné době je bolševník velkolepý v mnoha zemích severní polokoule veden jako nebezpečný invazní druh, který je schopen ničit původní ekosystémy. Jakožto invazní rostlina osidluje téměř veškerá stanoviště - šíří se podél cest a vodních toků. Obsahuje fototoxické furanokumariny, které u člověka způsobují

těžké podráždění kůže, jež provází vznik vyrážky a puchýřů. Reakci razantně znásobuje působení UV záření na zasaženou pokožku. Projevy jsou srovnatelné s popáleninami. Kontakt s rostlinou a jejími šťávami je v začátcích bezbolestný, takže např. děti si s ní mohou hrát i několik hodin, než se projeví její děsivé účinky. Je nutné tak dbát maximální obezřetnosti například i při likvidaci kosením a vždy používat ochranné pomůcky, včetně respirátoru.

Bolševník velkolepý je řazen mezi vůbec nejnebezpečnější invazní druhy a podle zákona o rostlinolékařské péči je majitel pozemku povinen zabezpečit jeho likvidaci.

- **Křídlatka japonská**
(*Reynoutria japonica*)

Nejznámější křídlatka. Dosahuje výšky kolem 2 metrů a vytváří husté, nepropustné porosty. Pochází ze severovýchodní Asie, kde roste až do výšek kolem 2 500 m n. m. Do Evropy byla importována v půli 19. století a začala se nekontrolovatelně šířit.

Růst začíná v dubnu. Jedná se o vytrvalou rostlinu s dutými stonky, které bývají zelené, výrazně červeně kropenaté. Listy jsou hladké, zeleně zbarvené s výrazným žilkováním, 10 až 17 cm dlouhé. Kvete od července do září a plody jsou trojhranné nažky s křídélky. Rozmnožuje se však převážně vegetativně pomocí odlomených oddenků, které bývají často zanášeny při povodních na nová místa.

Je považována za jednu z nejodolnějších invazivních rostlin. Pomocí oddenků se rychle rozšiřuje a vytlačuje původní rostlinstvo. Produkuje alelopatické látky. Tento druh byl dokonce zahrnut do seznamu „100 nejhorších invazivních druhů světa“.

- **Křídlatka sachalinská**
(*Reynoutria sachalinensis*)

Křídlatka sachalinská je v mnoha ohledech stejná jako křídlatka japonská. Pochází taktéž ze severovýchodu Asie. Tato vytrvalá a rychle rostoucí rostlina dorůstá výšky až 3 m a vytváří husté porosty. Vzhledově se od japonské liší hlavně více jak dvojnásobnou velikostí listů (až 40 cm), které často působí vadnoucím dojmem. Nemají tak patrné žilkování a na rubu jsou zbarveny až našedlým odstínem, místy jsou chlupaté. Kvete zelenobíle až nažloutle formou lichoklasů a květenství jsou na větvičkách vždy vzpřímené.

Velmi rychle se šíří a zcela likviduje původní rostlinstvo. Produkuje také alelopatické látky a navíc množstvím opadaného listí mění pH a strukturu a půdy, čímž zhoršuje podmínky i pro živočichy (např. členovce). Je odolná proti vymrzání.

- **Křídlatka česká**
(*Reynoutria x bohemica*)

Jedná se o sterilního křížence křídlatky japonské a křídlatky sachalinské, který byl poprvé popsán v roce 1983 z lokality nedaleko Náchoda. Šíří se rychleji než mateřské druhy a jednotlivé rostliny nejsou jednotného vzhledu. Rostliny jsou vysoké kolem tří metrů, listy mají velikost do 25 cm a mají menší bílé květy. Rozmnožuje se vegetativně.

- **Netýkavka malokvětá** (*Impatiens parviflora*)

V Česku se vyskytuje 6 druhů netýkavek, z nichž je pouze netýkavka nedůtklivá považována za původní, avšak jen dvě považovány za invazní. První je netýkavka malokvětá, rostlina vysoká 30 až 80 cm, s dutou lodyhou a pilovitými vejčitými listy. Kvete žlutě až žlutozeleně s červenou kresbou uvnitř. Květy jsou malé a tvoří stopkaté hrozny. Plodem jsou tobolky kyjovitého tvaru, které jsou velmi citlivé a při doteku doslova explodují a tím se z nich vystřelí semena do okolí – od této vlastnosti je také odvozen český název. Jako velké množství invazivních rostlin má i tento druh schopnost alelopatie a rychlost jejího rozšiřování se udává i více jak 20 km ročně.

- **Netýkavka žláznatá**
(*Impatiens glandulifera*)

Původem je z Himálají. Má tlustou dutou lodyhu hnědé až červenavé barvy a dorůstá 1–2,5 metrů.

Listy jsou dlouhé až 30 cm, po okrajích zubatě pilovité a má výrazně vonící květy. Může vytvářet velmi husté a rozsáhlé porosty. Často se s ní také setkáváme na štěrkových lavicích a ostrůvcích v tocích, které může dokonale opanovat. Stejně jako ostatní netýkavky se rozmnožuje pomocí tobolek obsahujících semena, které při dotyku praskají a vystřelí až několik metrů daleko. Díky tomu se dokáže velmi efektivně a rychle šířit a to především vodní cestou.

Méně časté druhy invazních rostlin

- **Topinambur hlíznatý (*Helianthus tuberosus*)**

Slunečnice topinambur je rostlina pocházející z Ameriky. Název je odvozen od jména jihoamerického indiánského kmene Tupinambů, od nichž rostliny v 16. století získali francouzští námořníci. Je vysoká až 3 metry, chlupatá a v horní části se větví. Listy má srdčité a taktéž chlupaté. Kvete žlutě v době od srpna do října. Vytváří velké množství kořenových hlíz, které jsou jedlé, a proto se dříve pěstovala jak k jídlu, tak jako krmivo, zejména pro černou zvěř. V současné době se začíná její pěstování ve světě obnovovat vzhledem k obsahu příznivých látek a vitamínů. Největším pěstitelem v Evropě je Francie. Rostlina je nenáročná na podmínky prostředí, snáší vlhké i suché polohy, hlízy nejsou poškozovány ani silnými mrazy.

- **Třapatka dřípatá (*Rudbeckia laciniata*)**

Rostlina pochází ze Severní Ameriky. Preferuje vlhčí místa a tak ji často najdeme na březích vodních toků. Je to vytrvalá rostlina s plazivými oddenky, ze kterých vyrůstají lodyhy vysoké až 2,5 metru. Listy jsou zelené, různě tvarované s délkou až 30 cm. Kvete žlutě v červenci až září a obvodové květy jsou ohnuté dolů. Rozmnožuje se generativně (semeny)

i vegetativně (oddenky). V některých oblastech (například u kolegů z Povodí Odry) je třapatka velmi rozšířena a její likvidace je ve stupni důležitosti hned za křídlatkami.

- **Zlatobýl kanadský a obrovský (*Solidago canadensis et gigantea*)**

Pochází ze Severní Ameriky. Je to vytrvalá rostlina, která dorůstá až kolem 2 metrů. Má kopinaté listy, její květenství je žluté (může mít až 1 500 květů). Nachází se často na nepříznivých stanovištích (skládkách, podél cest, železnic a vodních toků). Včelaři ji považují za medonosnou rostlinu.

Jak proti vetřelcům bojovat

U těchto rostlin je zřejmé, že válka proti invazním druhům je jako boj s větrnými mlýny a nelze doufat, že by se někdy podařilo tyto druhy natrvalo potlačit.

Základní způsoby likvidace jsou biologické, mechanické a chemické. U biologických se jedná především o spásání dobyt看em, ale tento způsob nemá velký význam. Velmi častá je však mechanická likvidace, mezi kterou lze zařadit především kosení a vytrhávání oddenků. Jedná se o vcelku spolehlivý způsob, problém je však v nízké účinnosti a potřebě pravidelného opakování. Navíc lze předpokládat, že se díky vegetativnímu množení i z malých částí rostlin porost nezlikviduje trvale. Stejně tak například vypalování nesnižuje schopnost obnovy z podzemních oddenků. Nejvíce účinný je chemický postřik obsahující glyfosát. Při správné koncentraci použité látky totiž rostlina vodivými pletivy natáhne aktivní látku do celého těla, včetně kořenů, oddenků a hlíz a odumře celá, respektive celý porost. Nevýhodou chemického postřiku je jeho nedostatečná selektivnost.

Závěrem lze říci, že invazní druhy jsou obrovským rizikem pro přirozenou biodiverzitu. Byť jsou tyto druhy před námi o krok napřed, žádná snaha o jejich likvidaci není marná a každý může svým zodpovědným chováním „na své vlastní zahrádce“ přispět k zachování české přírody.

V příštím díle se budeme věnovat již příjemnějšímu tématu a seznámíme se s českými obojživelníky...

Ing. Jiří Šrámek
ekolog závodu Dyje

Inspirace
odjinud

Rybí přechod vyrábějící elektřinu

Příroda a technika nemusí být v protikladu – to dokazuje použití základního principu Archimédova šroubu ve dvojité šnekové turbíně s otočnou rourou pro migraci ryb a drobných živočichů ve vodních tocích po proudu i proti němu. Jak to funguje? Vnější, neopláštěný šroub na hnací vodu obklopuje vnitřní, protiběžně vyvinutý šnek na dopravu ryb. Ryby se tak dopravují nahoru nebo dolů ve vodě stojící ve vnitřní nebo vnější šnekové rouře, což jim šetří síly.

- šneková turbína zvládá množství vody od 0,2 m³/s do 5 m³/s a výšky spádu od 2 do 20 m
- mechanická účinnost dosahuje až 90 %
- dolní část šneku vyvíjí optimalizované naváděcí proudění - ryba si sama najde cestu a není tedy nasávána
- v Rakousku byl v roce 2011 vyroben první prototyp šnekové turbíny, který, po provedení mnoha doprovodných ekologických výzkumů, získal Rakouskou státní cenu za životní prostředí a klima 2015
- v Neubrucku v Dolním Rakousku je postavena vzorová elektrárna, kde si lze prohlédnout detaily šnekové turbíny

↓ 3D model konstrukce turbíny

Letošní ročník konference nabídne ta NEJ témata

Opravdu aktuální, živá, překvapivá a zejména přínosná témata přednášek slibuje letošní čtvrtý ročník vodohospodářské konference s mezinárodní účastí „Vodní nádrže 2017“, která se koná ve dnech 3. – 4. října 2017 v hotelu Holiday Inn v Brně.

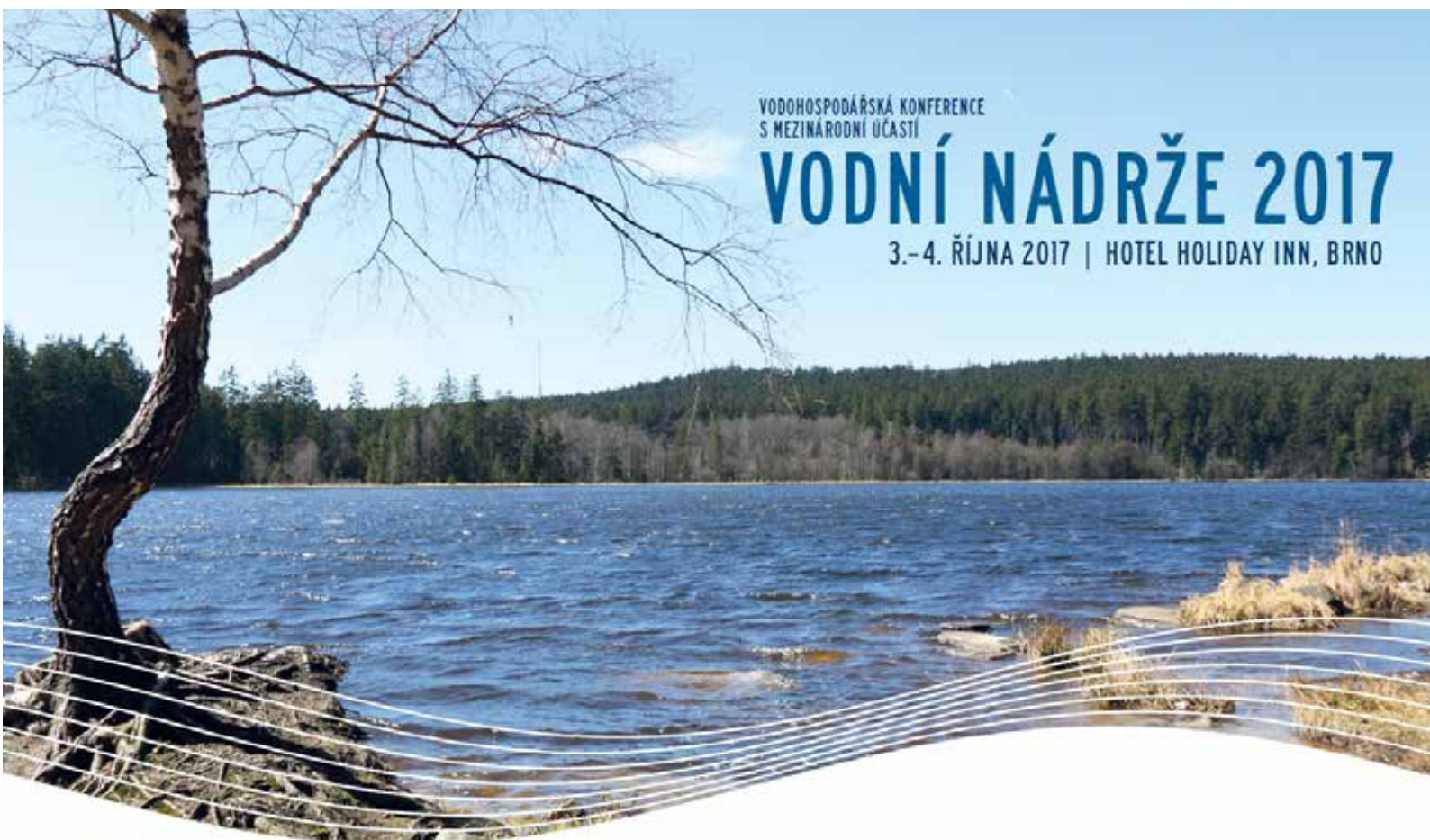
Mezi hlavní témata bude letos patřit vliv sucha na vodní ekosystémy a lidskou spotřebu, správa vodních nádrží, eroze a sedimenty, péče o krajinu, eutrofizace nádrží, transport a zdroje živin, plánování v oblasti vod, revitalizační projekty a speciální ochrana povodí – vodárenské nádrže a koupací oblasti. Dozvíte se vše, co potřebujete vědět a kdyby ne, tak své případné další dotazy můžete osobně probrat s odborníky v průběhu společenského večera.

Nezapomeňte se včas přihlásit!

Na konferenci se můžete přihlásit prostřednictvím formuláře na stránkách:

<http://vodninadrze.pmo.cz/>

Můžete se stát také partnerem konference.

Dětem

Druhý ročník Dne Země ve Znojmě se vydařil

Městské lesy Znojmo ve spolupráci s městem Znojmem a partnery uspořádaly 21. dubna druhý ročník velkého Dne Země. Počasí nás dost napínalo, ještě ve čtvrtek to vypadalo spíše na zimní akci, ale v pátek ráno se na nás už usmívalo sluníčko a Den Země mohl začít.

Dopolední program byl určen pro mateřské a základní školy ze Znojma a blízkého okolí. Děti se mohly dozvědět spoustu věcí o lese, ochranně přírody, dravých ptácích, vodním hospodaření a rybníkářství, mohly si prohlédnout práci stromolezců, fyzikální pokusy či si samy vyrobit

raketku. Odpoledne navíc mohly děti přijít se svými rodiči a plnit úkoly daných stanovišť, shlédnout přehlídku loveckých psů a dravců a pobavit se při „tanečním vystoupení“ fenky Taminky a její cvičitelky.

Velmi oceňujeme, že se PM i ostatní partneři, kteří se starají o jedno z našich nejcennějších bohatství, tedy přírodu, vystupují na veřejnosti společně a v přátelském duchu. Děkujeme a těšíme se na příští rok.

Ondřej Benešovský
manažer pro celospolečenskou funkci lesa
Městské lesy Znojmo, p.o.

Dětem

Podpořili jsme projekt školáků

Na podzim vznikl projekt Základní školy v Dolním Němčí s názvem „Pojďme změnit postoje k hodnotám – VODA“, do kterého se aktivně zapojili žáci 6. a 7. třídy. Za cíl si kladl zamyšlení nad tím, jak žáci sami mohou vodu chránit a šetřit ji. Součástí bylo hned několik aktivit, jako např. úklid koryta vodního toku Okluka nebo zpracování plakátu a klipu, které by mohly sloužit k osvětě a vzdělání ostatních. Velice rádi jsme vyhověli požadavku školy a v rámci projektu uspořádali besedu s žáky – a věřte nebo ne, ale když jsme je na začátku besedy podrobili krátkému vědomostnímu testu o vodě, věděli úplně vše...

Vyhodnocení XII. ročníku soutěže Voda štětcem a básní

Soutěž Voda štětcem a básní se již dvanáct let řadí mezi významné akce marketingového a prezentačního charakteru našeho státního podniku. První ročník této soutěže byl vyhlášen v roce 2005 v souvislosti s významným jubileem – 40. výročím založení podniku Povodí Moravy. Soutěž se od začátku setkala s velkým ohlasem. V prvních třech ročnících byly osloveny pouze základní umělecké školy. Protože byla soutěž zveřejňována na internetových stránkách, začaly se ozývat i základní školy a poté i mateřské školy s dotazy, zda by se jejich žáci také mohli soutěže zúčastnit. A tak začal postupně počet přihlášených škol narůstat. Potěšující je, že se do naší soutěže hlásí i školy speciální – tedy handicapované děti. Ohlasy ze všech škol jsou k naší soutěži velmi pozitivní.

Tématem XII. ročníku soutěže Voda štětcem a básní byla **Voda a životní prostředí**. Do soutěže se zapojilo **87 škol**, obdrželi jsme **925 děl**, z toho 863 výtvarných a 62 literárních. Šestičlenná výběrová komise při svém hodnocení udělila celkem **104 cen**.

Výtvarnou část soutěže jsme opět rozdělili do více kategorií. Základní umělecké školy tvoří 1.–4. kategorii, děti z MŠ a ZŠ jsou rozděleny také do 4 kategorií. Děti ze speciálních škol jsou zařazeny (bez věkového rozlišení) do speciální kategorie. V této kategorii výběrová komise udělila hned několik cen generálního ředitele a několik cen redakční rady. Prostorovou tvorbu jsme letos

rozdělili do tří kategorií – spojili jsme

1. a 2. věkovou kategorii, a to z důvodu malého počtu výrobků. Naopak samostatně byla hodnocena 3. a 4. kategorie. V těchto kategoriích bylo nejvíce výrobků. Naopak výrobků z keramiky se nám letos sešlo opravdu málo, takže komise ocenila všech šest autorů. Do soutěže zaslaly moc pěkné obrázky také děti z Kladna. I když se jedná o výtvarný kroužek, který je mimo region Povodí Moravy, s.p., udělila komise 4 dětem cenu redakční rady.

Náročné hodnocení bylo u literární části soutěže. Díla byla rozdělena na poezii a prózu, u obou byla hodnocena 3. a 4. věková kategorie dětí. Výběrová komise rozhodla o udělení 19 cen.

Do soutěže se letos přihlášily i děti ze ZŠ při Dětské Fakultní nemocnici Brno, Černopolní. Účast dětí, které své obrázky malují v nemocniční posteli, nás velmi potěšila. Dětem do nemocnice jsme zaslali jako poděkování výtvarné potřeby.

Výsledky jednotlivých kategorií výtvarné a literární části soutěže Voda štětcem a básní naleznete v přehledných tabulkách. Fotografie všech vítězných děl jsou zveřejněny na webu Povodí Moravy, s.p. – www.pmo.cz/cz/uzitecne/souteze/ a průběžně budou prezentovány také na stránkách Zpravodaje. Vybraná výtvarná díla jsou vystavena v prostorách budovy ředitelství podniku, závodů a provozů.

Vítězové soutěže obdrželi věcné ceny a diplomy; ostatní děti všech zúčastněných škol obdrželi jako poděkování za účast v soutěži drobné dárkové předměty. Všem školám byl zaslán dopis GŘ se sdělením výsledků umístění jejich školy v soutěži.

↑ 1. kategorie ZUŠ, 1. místo Terezie Gajdošíková - Můj život na moři

1. kategorie ZUŠ

1. místo	Terezie Gajdošíková	Můj život na moři	ZUŠ R. Firkušného, Napajedla
2. místo	Tereza Ženatá	Nevypouštějte do vody!	ZUŠ Trnkova, Brno
3. místo	Adéla Padrtová	Nevypouštějte do vody!	ZUŠ Trnkova, Brno
Cena GŘ	Michaela Mrázová	Neznečišťujte vodu!	ZUŠ Trnkova, Brno
Cena RR	Marie Farná	Můj život na moři	ZUŠ F. Firkušného, Napajedla

2. kategorie ZUŠ

1. místo	Veronika Nováková	Život v jezírku	ZUŠ Masarykovo nám., Bystřice pod Hostýnem
2. místo	Terezie Bukovská	Čistíme vodu	ZUŠ Trnkova, Brno
3. místo	Kamila Žáková	My pro vodu	ZUŠ Hrnčířská, Velká Bíteš
Cena GŘ	Anabel Janošová	Volavka popelavá	ZUŠ Masarykovo nám., Bystřice pod Hostýnem
Cena RR	Lucie Křest'anová	Můj život na moři	ZUŠ F. Firkušného, Napajedla
	Daniela Koňáříková	Špinavá Země	ZUŠ Litovelská, Uničov

3. kategorie ZUŠ

1. místo	Jindřiška Rysová	„Plakát“ – výzva	ZUŠ Litovelská, Uničov
2. místo	Apolena Žďárská David Drápal	Život u řeky	ZUŠ nám. Osvoboditelů, Velké Bílovice
3. místo	Rozálie Bambuchová	Potrestaní znečišťovatelé	ZUŠ Trnkova, Brno
Cena GŘ	Kateřina Šubová	Na modrém Dunaji	ZUŠ M. Stibora, Olomouc
	Barbora Mikešková	Žába	ZUŠ Masarykovo nám., Bystřice pod Hostýnem
Cena RR	Karolína Vrbová	Žít – jak prosté	ZUŠ Hrnčířská, Velká Bíteš

↑ Prostorová tvorba - 3. kategorie, 1. místo Kolektiv žáků - Mokřad Rajhradice

4. kategorie ZUŠ

1. místo	Leona Václavková	Delfíni	ZUŠ M.Stibora, Pionýrská, Olomouc
2. místo	Pavčina Jelínková	Velrybí hejno	ZUŠ M.Stibora, Pionýrská, Olomouc
3. místo	Daniel Pospíchal	Ve zdravé vodě zdravá ryba	ZUŠ Hrnčířská, Velká Bíteš
Cena GR	Nela Ošťádalová	Znečištění – rozpouštění	ZUŠ Uničov, Litovelská
Cena RR	Jolana Knillová Miriam Švecová	Želvičky v moři	ZUŠ M.Stibora, Pionýrská, Olomouc

1. kategorie

1. místo	Sofinka Pišťková	Když v zimě sněží	MŠ Komenského, Uherské Hradiště
2. místo	Sofinka Pišťková	Tygřík, který našel čistou vodu	MŠ Komenského, Uherské Hradiště
3. místo	Veronika Vrbasová	Strážkyně přírody	ZŠ a MŠ Drnovice, Jednota Orel Drnovice
Cena GR	Lucie Petřů	Naše řeka Oslava	MŠ Sokolovská, Velké Meziříčí
	Šárka Vaverková	Jak přiletěly kačenky	MŠ Sokolovská, Velké Meziříčí
Cena RR	Barbora Křepelová	Deštník ročního období	ZŠ a MŠ Drnovice
	Vendula Kučerová	Deštník ročního období	ZŠ a MŠ Drnovice
	William Číhal	Deštník ročního období	ZŠ a MŠ Drnovice
	Eliška Lepková	Deštník ročního období	ZŠ a MŠ Drnovice
	Amálka Kalasová	Deštník ročního období	ZŠ a MŠ Drnovice

↑ 2. kategorie, 1. místo Jolana Kutlachová - Vzácný krasavec

2. kategorie

1. místo	Jolana Kutlachová	Vzácný krasavec	ZŠ T.G.M. Havlíčkova, Rajhrad
2. místo	Lenka Dostálová	Rodina mloků	ZŠ Sokolská, Zborovice
3. místo	Jakub Lošťák	Křišťálová studánka	ZŠ Hudcova, Brno
Cena GŘ	Gabriela Macková	Lekniny pana Moneta	ZŠ T.G.M. Havlíčkova, Rajhrad
Cena RR	Kateřina Brodová	Co je správně?	ZŠ a MŠ Školní, Otnice

3. kategorie

1. místo	Libuše Šimkovičová	Tady jsou doma	ZŠ Sokolská, Zborovice
2. místo	Tereza Freyová	Řeka pod hradem	ZŠ a MŠ Únanov
3. místo	Vendula Pelikánová	V horách...	ZŠ Zdounky
Cena GŘ	Adéla Grohmannová	Japonská zahrada	ZŠ a MŠ Chornice
	Lucie Pernicová Natálie Procházková	Voda a životní prostředí	ZŠ a MŠ Drnovice
Cena RR	Natálie Bartošíková	Souvislosti	ZŠ Jesenická, Bruntál

4. kategorie

1. místo	Alžběta Špačková	Evoluce	ZŠ a MŠ Milénova, Brno
2. místo	Vendula Špačková	Zeměkoule	ZŠ a MŠ Milénova, Brno
3. místo	Martina Kleinová	Příroda v zimě	ZŠ Pod Zahrádkami, Rosice
Cena GŘ	Kateřina Hlavoňová	Zima na horách	ZŠ Pod Zahrádkami, Rosice
Cena RR	Julie Prajková	Voda a životní prostředí	ZŠ Komenského I, Havlíčkovo nábř., Zlín
	Tereza Pospíšilová	Krásy Bečvy	ZŠ Salvátor, Valašské Meziříčí

↑ Speciální kategorie, 1. místo Sára Kňazovčíková - Výlet

Zvláštní cena – mimo region PM

Cena RR	Tomáš Pumrle	Příroda kolem nás	Výtvarný kroužek Zdeňka, Kladno
	Magdaléna Kolačkovská	Na potoce	Výtvarný kroužek Zdeňka, Kladno
	Petra Drncová	Jaro je tu	Výtvarný kroužek Zdeňka, Kladno
	Adam Povondra	Pod hladinou	Výtvarný kroužek Zdeňka, Kladno

Speciální kategorie

1. místo	Sára Kňazovčíková	Výlet	ZŠ, PŠ a DD, Vídeňská, Brno
2. místo	Andrejka Pajtková	Nerozluční ledňáčci	ZŠ, PŠ a DD, Vídeňská, Brno
3. místo	Adam Domlátil	U rybníka	ZŠ, PŠ a DD, Vídeňská, Brno
Cena GR	Míša Lebišová	Na vodní hladině je živo	ZŠ, PŠ a DD, Vídeňská, Brno
	Simonka Bukáčková	Volavka u břehu rybníka	ZŠ, PŠ a DD, Vídeňská, Brno
	Sára Kňazovčíková	Tanec vážek	ZŠ, PŠ a DD, Vídeňská, Brno
	Viktor Kočí	Studánková víla	ZŠ, PŠ a DD, Vídeňská, Brno
Cena RR	Sára Kňazovčíková	Když má voda času dost	ZŠ, PŠ a DD, Vídeňská, Brno
	Pavel Vágner	Pod lekníny	ZŠ, PŠ a DD, Vídeňská, Brno
	Vendula Danihelová	Strážkyně řeky	MŠ a ZŠ Herbenova, Břeclav
	Tomáš Vítek	Přehrada a hrad Veverí	MŠ a ZŠ speciální a PrŠ, Ibsenka Brno
	Eliška Vrbková	Studánka	MŠ a ZŠ speciální a PrŠ, Ibsenka Brno
	David Šivel	Podmořský svět	MŠ, ZŠ a DD Široká, Ivančice

↑ **Prostorová tvorba – 3. kategorie, 1. místo Kolektiv žáků – Mokřad Rajhradice**

PROSTOROVÁ TVORBA – 1. a 2. kategorie

1. místo	Děti MŠ oddělení KYTIČEK	Vítání jara na Baťově kanále	ZŠ a MŠ Bílovice, okres Uherské Hradiště
2. místo	Kolektiv žáků 2. třídy	Řeka	ZŠ a MŠ Drnovice
3. místo	Kolektiv žáků	Z mraků až do podzemí	ZŠ a MŠ Drnovice
Cena GŘ	Kolektiv žáků 1. B	Tučňáci na prázdninách	ŽS Komenského, Bílovice nad Svitavou

PROSTOROVÁ TVORBA – 3. kategorie

1. místo	Kolektiv žáků	Mokřad Rajhradice	ŽS Hlavní, Rajhradice
2. místo	Kolektiv 5. třídy	Robot „Čistílek“	ZŠ a MŠ Drnovice
3. místo	Anna Darmovzalová	Podmořský život	ŽS Komenského, Bílovice nad Svitavou
Cena GŘ	Aneta Smejkalová	Vyber si svou planetu	ŽS Komenského, Bílovice nad Svitavou

PROSTOROVÁ TVORBA – 4. kategorie

1. místo	Kolektiv Orliků	Čtvero ročních období	ZŠ a MŠ Drnovice, Jednota Orel Drnovice
2. místo	Kolektiv žáků	Země už rozpraskaná ústa má... a tolik by pila!	ZŠ T.G.M. Tyršova, Bystřice n/Pernštejnem
3. místo	Anežka Ryšavá Lenka Strnadová	Vodopád	ZUŠ nám. Osvoboditelů, Velké Bílovice
Cena GŘ	Valerie Šenková	Víkend u jezera	ZŠ Komenského, Bílovice nad Svitavou
Cena RR	Kolektiv dětí DD	Voda, voda, vodička	MŠ, ZŠ a DD Široká, Ivančice

KERAMIKA

1. místo	Kolektiv žáků	Povodí Moravy II.	ZUŠ Hrnčířská, Velká Bíteš
2. místo	Patrik Wünsch	Voda a život	ZUŠ Hrnčířská, Velká Bíteš
3. místo	Karin Melcherová	Zelený mužíček	ZŠ Masarova, Brno
Cena GŘ	Kolektiv žáků	Povodí Moravy I.	ZUŠ Hrnčířská, Velká Bíteš
Cena RR	Oldřich Václavek	Kánoe	ZŠ U Zámečku, Jevíčko
	Ivana Melcherová	Želva Božena	ZŠ Masarova, Brno

Čištění vody - Veronika Nesvačilová

Zajímá vás, jak se čistí voda?
Jestli ne, tak to je škoda!
Je to velmi zajímavé,
když voda v čističce plave.

Nejprve se usadí všechna špína,
zrnka prachu, štěrka a hlína.
Na dně se pak vytvoří
černé neprůhledné špíny pohoří.
Potom probíhá čeření,
kde chemické látky vytvářejí spřežení
vločkovitých sraženin,
které nečistoty změní v plyn.

Za třetí - probíhá filtrace,
zbylých bakterií migrace.
Ta, aby voda byla hezky čistá,
filtruje všechna nečistá místa.

A nakonec dezinfekce,
posledních bakterií lekce.
A že ve vodě nemají co dělat,
začnou samým vztekem bělat.

Tak co, je to zajímavé?
A že dějů je tam moc,
mohla bych vám o tom vyprávět
až do Vánoc...

Literární tvorba - 3. kategorie PRÓZA

1. místo	Ondřej Postbiegl	Jak paní Voda ochraňovala ŽP	ZŠ a MŠ Školní, Otnice
2. místo	Markéta Náhlíková	Voda	ZŠ a MŠ Joži Úprky, Hroznová Lhota
3. místo	Šimon Jakoubek	O příhodě vodníka Kapky	ZŠ a MŠ Joži Úprky, Hroznová Lhota
Cena RR	Karolína Vintrová	Kát'o! Kát'o! Co víš o vodě?	ZŠ Olomučany

4. kategorie PRÓZA

1. místo	Alžběta Kadlecová	Varování	ZŠ a MŠ Dolní Loučky
2. místo	Lucie Němečková	Voda	ZŠ Očovská, Hodonín
3. místo	Tomáš Dudáč	Voda ničitelka	ZŠ Očovská, Hodonín
Cena GŘ	Martin Nešpor	Putování malé kapky	ZŠ Očovská, Hodonín
Cena RR	Nela Stašová	Čističí rybičky	ZŠ a MŠ Joži Úprky, Hroznová Lhota

3. kategorie POEZIE

1. místo	Leona Bát'ová	Voda	ZŠ Valtická, Mikulov
2. místo	Jolana Žáčková	Jak se z potůčku stane moře	ZŠ Olomučany
3. místo	Jan Zahubil	Voda	ZŠ a MŠ Joži Úprky, Hroznová Lhota
cena GŘ	Ondřej Náhlík	Voda, vodička	ZŠ a MŠ Joži Úprky, Hroznová Lhota
cena RR	Magdalena Klovová	Dárce života	ZŠ a MŠ U Školy, Pozořice

4. kategorie POEZIE

1. místo	Veronika Nesvačilová	Čištění vody	Gymnázium Jana Blahoslava, Ivančice
2. místo	Ondřej Chotaš	Dopis vody lidem	Gymnázium Jana Blahoslava, Ivančice
3. místo	Daniela Sablová	Voda a člověk	Gymnázium Jana Blahoslava, Ivančice
cena GŘ	Vojtěch Drozd	Čistá voda	Gymnázium Jana Blahoslava, Ivančice
cena RR	Antonín Baldrián	Morava	ZŠ Očovská, Hodonín

Plavební sezóna Baťova kanálu byla zahájena

Závěrečný dubnový víkend byl ve znamení lokálních zahajovacích akcí na Baťově kanále. Hlavní a nejzajímavější zahájení mělo být v Uherském Hradišti. Jenže vydatné deště a vyhlášení druhého stupně povodňové aktivity na Moravě připomněly nevyzpytatelnost aprílového počasí. Velká voda se naštěstí z břehů nevyčila, přesto ovlivnila tuto neočekávanější akci prodlouženého víkendu.

Na neděli 30. dubna bylo v Uherském Hradišti naplánováno slavnostní zahájení plavební sezóny na Baťově kanálu spojené s premiérovou Baťovskou regatou - téměř desítkou velkých osobních lodí včetně plavidel Povodí Moravy, Státní plavební správy, společnosti Baťův kanál a Policie ČR se měla představit při slavnostním proplutí souměstím Uherské Hradiště – Staré Město. Kvůli zvýšeným povodňovým průtokům však nebylo možné tento plán uskutečnit. Vlastní regata byla proto odsunuta na příznivější období a pro návštěvníky byly operativně zajištěny plavby na přilehlém kanálovém úseku Baťova kanálu. Slavnostní odemčení Baťova kanálu se ale již uskutečnilo podle plánu.

TIRÁŽ

ZPRAVODAJ O VODĚ vydává Povodí Moravy, s.p. | Dřevařská 11 | 602 00 Brno | IČ: 70890013 | info@pmo.cz | www.pmo.cz
Registrováno: MK ČR ev. č. MK ČR E 15897 | ISSN 1803-666X
Redakční rada: Bc. Petr Chmelař | Ing. Jiří Šrámek | Ing. Jana Kučerová | Ing. Michaela Juříčková | Ivana Frýbortová
Grafický návrh: Profi-tisk-group s.r.o.
Sazba: Profi-tisk-group s.r.o. | Kyselovská 125 | 783 01 Olomouc
Titulní foto: Archiv PM - Plavba po Baťově kanále
Náklad: 1100 ks | vychází čtvrtletně | rozšiřováno zdarma | vydáno v Brně | červen 2017